

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Збірник наукових праць
(матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
17-18 лютого 2012 року)

Мукачево - 2012

ДЯЧЕНКО Б.І., к.е.н., доцент, ГАЗУДА Л.М., к.е.н., доцент,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород

ВПЛИВ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ДОБУВНУ ТА ПЕРЕРОБНУ ПРОМИСЛОВІСТЬ РЕГІОНІВ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

Соціально-економічний розвиток гірських територій в значній мірі залежить від виробничої та соціальної сфери, а також життєвого рівня населення гірських територій. У після кризовий період стабілізація розвитку держави, передусім її гірських територій, необхідно розпочати із збалансованості соціально-економічної ситуації, зокрема, у виробничій та соціальній сферах. При цьому необхідно якісно змінити, реформувати економічні відносини у сільській місцевості гірських територій в провідних видах економічної діяльності, розвиток яких залежить від трудового та ресурсного потенціалу нашої держави та її регіонів, передусім гірських.

Регіони Українських Карпат охоплюють частину Східних Карпат, а в розрізі їх територій відповідно: усю місцевість Закарпатської області та частково Івано-Франківської (37,5 %), Львівської (18,6 %) та Чернівецької (15,8 %). Всі аналізовані регіони мають унікальне геополітичне та гео економічне значення, оскільки розташовані на перехресті міжнародних транспортних, економічних, торговельних, культурних шляхів, що сприяє розвитку і подальшому поглибленню всебічного міждержавного та міжрегіонального співробітництва, відводить важливу роль регіонам в інтеграції України у європейські структури.

На фоні регіонів Українських Карпат, особливо виділяється Закарпатська область, яка розташована на крайньому заході нашої країни, а її кордони співпадають з державним кордоном України, загальною протяжністю 467,3 км, у тому числі з Польщею – 33,4 км, Словаччиною – 98,5 км, Угорщиною – 130,0 км та Румунією – 205,4 км [1, с. 21].

Остання світова фінансова криза (2008 р.) негативно вплинула на соціально-економічний розвиток нашої держави, в тому числі й регіонів Українських Карпат, за узагальнюючим показником – валовим регіональним продуктом (ВРП) для якого характерна спадна тенденція у 2009 р., за винятком Львівської області. Світова фінансова криза також негативно позначилась на більшості видів економічної діяльності, як секції С – добувна промисловість, так і D – переробна промисловість (за КВЕД).

Проведені дослідження свідчать, що наслідки світової фінансової

кризи в Закарпатській області негативно позначились на виробництві найважливіших видів промислової продукції обох секцій. До прикладу, виробництво природного газу у 2009 р. порівняно з 2008 р. зменшилось майже вдвічі, а в 2010 р. – в 3 рази. Спадна тенденція притаманна також добуванню гальки, гравію, щебеню, каменю дробленого та іншим видам. Зокрема, добування кам'яної солі зменшилось у 2010 р. проти 2005 р. майже у 120 разів. З економічної кризи регіон не вийшов у 2010 р. і з виробництва найважливіших видів переробної промисловості. Так, спадна тенденція продовжувалась не тільки у 2009 р. але й у 2010 р. щодо виробництва натуральних соків (у 2010 р. порівняно з 2008 р. їх виробництво зменшилось більше ніж у 6 разів); це ж стосується і виробництва консервованих овочів, фруктів, горіхів і грибів; кисломолочних продуктів (виробництво їх зменшилось з 428,6 т у 2008 р. до 262,9 т у 2010 р.); виноградного вина (відповідно 2430,0 та 1846,9 тис. дал.); безалкогольних напоїв.

У підсекції DB – текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра кризові явища як у 2009, так і 2010 рр. охопили виробництво пальт, напівпальт, плащів, теплих курток, костюмів жіночих та дівчачих з тканини (у 2008 р. виробництво їх складало 17,7 тис. шт., у 2009 р. – 12,8, а в 2010 р. – 8,4 тис. шт.), а також трикотажу спіднього, светрів, джемперів та інших [1, с. 90-91].

Особливо негативний вплив світової фінансової кризи позначився на підсекції DK – виробництво машин та устаткування. Зокрема, у 2008 р. у СЕЗ „Закарпаття” було зібрано 35,9 тис. легкових автомобілів, а в 2010 р. – 7,5 тис. шт. Кризові явища відмічені й в підсекції DD – оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів, для виготовлення яких є достатня сировинна база, оскільки більше половини площі регіону припадає на ліси. Зокрема, з 2009 р. по 2010 р. продовжується спадна тенденція щодо деревини, уздовж розпиленої чи розколотої; паркету дерев'яного щитового; вікон, дверей їх рам та дерев'яних порогів. У класі 36.11 – виробництво меблів для сидіння спадна тенденція притаманна таким видам економічної діяльності: меблів для сидіння спеціальних; меблів для сидіння (переважно з дерев'яним каркасом); меблів конторських (офісних) та для підприємств торгівлі; меблів кухонних та меблів дерев'яних для умеблювання інтер'єру житлових приміщень (у 2008 р. їх було вироблено 168,3 тис. шт., у 2009 р. – 107,7, і в 2010 р. – 80,1 тис. шт.). Аналогічні тенденції у більшій чи меншій мірі характерні для багатьох видів економічної діяльності секцій С і D (КВЕД) і для регіонів Українських Карпат.

Для виходу з економічної кризи обумовленої світовою фінансовою, в планах соціально-економічного розвитку регіонів Українських Карпат доцільно закласти такі параметри, щоб вони сприяли нарощуванню виробництва у аналізованих провідних секціях, підсекціях, а також класах і підкласах КВЕД.

Перелік використаних джерел:

1. Статистичний щорічник Закарпаття за 2010 / Головне управління статистики у Закарпатській області / за ред. Г. Д. Гриник. – Ужгород, 2011. – 543 с.